

ABONAMENTUL:

Un an 200 L
6 luni 100 L
3 luni 50 L

Redacția și administrația Arad,
Bulevard. Regina
Maria 12. Etaj I.

Tronul Nouă

Organ al Partidului Național-Liberal.

Cu cât politicianii
sunt mai mici, cu
atât patimele sunt
mai mari.

Anul IV. — N-rul 51

Apare săptămânal sub conducerea unui comitet

Arad 1 Decembrie 1927.

1 Decembrie

În clipa când regele Ferdinand cel loial intra biruitor în capitala sa, de pe plaiurile Albei-Iulii sosea vestea cea mare: **Unirea Ardealului.**

După alipirea Basarabiei și a Bucovinei, Ardealul venea la Patria-mamă.

Asfel ziua de 1 Decembrie e o zi de sinteză în istoria noastră, căci după veacuri lungi de adâncă suferință, după lupte sângeroase, frații unui aceluiaș neam se pot regăsi liberi în hotarele unui singur mare stat. Visul himeric pe care ni-l cântase poezii se înfăptuia astăzi într-o splendidă realitate.

Unirea de o clipă sub Mihai Viteazul se realiza în 1918 pentru vecie.

Astăzi, când făuritorii României Mari, Regele și sfetnicu Său, își dorm somnul de veci, înfrățiți cu pământul pe care l-au iubit cu fanatica dragoste a ctitorilor de țară, 1 Decembrie să ne unească pe toți pentru consolidarea moștenirii grandioase pe care ne-au lăsat-o Ei.

Când la granițe se ridică amenințătoare poftele celor ce vor să dărâme edificiul României Mari — nu e vreme de învrăjpire.

Zua de 1 Decembrie e ziua înfrățirii noastre naționale.

Comemorând astăzi unirea Ardealului, cu sentimentul răspunderii pe care ne-o cer vremile de-acum, să ne unim cu toți într'un singur gând spre a duce mai departe consolidarea acestei țări binecuvântate de Dumnezeu și să-i asigurăm astfel o epocă de largă și splendidă propășire, sub domnia celui de-al doilea rege al tuturor Românilor Măria Sa Mihai I.

Un prieten ilustru al țării noastre, în Arad.

— Profesorul universitar Charles Upson Clark. —

Aradul ore deosebita cinste de a găzdui pe distinsul profesor american, Charles Upson Clark, a cărui prietenie, care ne face atâtă cinste și bine, avem să o mulțumim într'adevăr unei întâmplări

În vremea neutralității Statelor Unite din America de Nord, statele beligerante din Europa desfășurau în America o propagandă formidabilă, pentru câștigarea opiniei publice. — Trebuie știut, că în Statele Unite opinia publică este un factor foarte important în orice acțiune de interes general. Și se ține cu sfințenie cont de ea.

Când submarinele germane au început a primejdi și viața supușilor nordamericani, hotărârea Statelor Unite de a intra în război pentru apărarea dreptului și civilizației, — a fost luată mai curând.

Cum propaganda austro-ungară contra Italiei era organizată cu multă abilitate, distinsul nostru oaspe primise însărcinarea grea de a o combate. În acest scop a venit în Italia pentru a se documenta. La împlinirea acestei misiuni importante s'a isbit de propaganda maghiară contra noastră. Și din acel moment a prins interes pentru poporul nostru pe care voia să-l cunoască mai de aproape.

După ce a stat doi ani de zile în Italia, conducând cu mult succes propaganda filo-italiană, în anul 1919, când trupele noastre ocupau Budapesta, distinsul nostru prieten ne-a cercetat, vizitând Ardealul și Vechiul regat. Apoi a mai fost de a mai făcut câteva anchete, cu privire la minorități. Acum ne cercetează din nou, și ne surprinde cu o prea delicată atenție: dl prof. Charles Upson Clark, a învățat românește. Conferințele D. Sale, din București la Fundația Carol I, le-a ținut românește într-o aleasă lim-

bă literară, impresionând până la emoție numerosul auditoriu.

Dl profesor Ch. Upson Clark va vorbi despre un subiect foarte interesant: viața intelectuală din Statele Unite. Iar scopul călătoriei D-sale prin țara noastră e de a ne cunoaște și mai bine, și special se ocupă cu adunarea de date, pentru pregătirea unor conferințe despre România, pe care urmează să le țină la mai multe universități americane. Părăsind țara noastră d-l profesor Ch. Upson Clark se va opri în Paris unde va ține la Sorbona aceleași conferințe, pe care le-a ținut în România, despre Statele Unite, patria D-sale.

Cum vedem e vorba despre o prietenie spontană, necăutată de noi, neinteresată. De aceea este cu atât mai prețioasă pentru noi. Prietenia distinsului nostru oaspe, la fel cu a abatelui M. Zavoral din Praga ne onorează foarte mult, și trebuie să găsim forma cea mai potrivită a grațitudinii pentru a arăta aleșilor noștri amici, recunoștința noastră întreagă.

Între puținele orașe, pe care le cercetează scumpul nostru oaspe, este și Aradul. Este datorită fiedrui român din Arad să contribuie la o bună primire a acestui oaspe rar și atât de distins.

Să fie bine venit în mijlocul nostru, și să ne trăiască întru mulți ani!

„Moartea lui Ion Brătianu este o crudă luvitură pentru țară. El a fost figura politică predominantă în domnia Regelui Ferdinand. El a fost adevărata pârgă a tuturor evenimentelor, care s-au succedat în această prea scurtă perioadă de 13 ani, atât de plină în săvârșiri grandioase“.

M. S. REGINA MARIA

Părerile d-lui prof. Ch. Upson Clark despre minorități

Reproducem din „Universul“ următoarea parte dintr'un interview acordat de dl prof. Ch. Upson Clark, cu privire la tratamentul minorităților din România, — pentru a arăta obiectivitatea și temeinicia studiilor D-sale făcute în România, — și căldura prieteniei D-sale, ce reiese din sfaturile ce ni le dă:

„Am fost pretutindeni unde sunt centre minoritare.

Părerea mea este că minoritățile etnice sunt cu mult mai bine tratate acum în țara românească decât era tratată majoritatea românească sub fostele slăbăniri

Că minoritățile sunt nemulțumite, asta se întâmplă pretutindeni după război! Ele cred că prin reclamațiuni și plângeri vor putea schimba situația și mai mult în folosul lor. De aceea centrele de propagandă din Budapesta și Viena lansează știri fantastice asupra situației din România

Propaganda sovietică, ungurească și într'o măsură cea evreească, este foarte bine organizată și utilizează orice moment spre a strecura în presa mondială știri nefavorabile României.

Nu se poate face nici un control al acestor știri, care uneori sunt pe de-a-ntregul inventate, inducând astfel în eroare chiar cele mai bine informate ziare.

Trebuie luate măsuri pentru organizarea unei contrapropagande, care mai ales în Statele-Unite și Anglia este foarte necesară.

Acolo sunt oficine puternice și bine organizate spre a întreține atmosfera nefavorabilă României, inducând permanent în eroare opinia publică și a-i specula buna credință“.

La aceste prea luminate sfaturi și judicioase observații, — nu avem de adăugat, decât că insultele ce ni le aduce lordul Rothermeere, constituie o amară confirmare a spuselor dlui prof. Ch. Upson Clark.

Dela Mihai-Viteazul la Regele Mihai I

— Cuvântarea rostită de D-l profesor Alb. CONSTANTINESCU în ziua de 8 Noembrie c., în sala Palatului Cultural. —

IV.

Fericita realitate de astăzi ne-a topit simbolurile de ieri.

Eri statua lui Mihai-Viteazul din București era un simbol. Așezarea sa în fața Universității, a acelui lăcaș în care dascălii epocii eroice au plămădit sufletul generațiilor de ieri și de astăzi — un simbol.

Fața Voevodului, îndreptată către aceste ținuturi — un simbol.

Și cel mai elocvent dintre toate simbolurile — era defilarea oștirii românești în fața Regelui Țării în ziua de 10 Mai, acolo, între zidurile focarului de cultură universitară și statula cuceritorului Mihai.

Astăzi, când aceste locuri și multe altele la fel nu mai înseamnă decât un trecut plin de visătoare nădejdi, — ar trebui să cretem din realitate, noul simboluri.

O nație tânără nu poate trăi numai, din afaceri și din politică. Noi cari am fost deposezați de noțiunile de „ideal“ și „vis“ — avem nevoie de noi idealuri. Ar trebui să ne amintim o strămoșească virtute: aceea de a proslăvi pe eroii cari s-au săvârșit din viață. Ori de unde ar fi, Românii trebuie să aibă aceeași recunoștință pentru aceiași oameni.

Deasupra mormintului lor să lăsăm

să fluture curatul fum de țămile al pietății noastre...

Morminte stinte avem noi pretutindeni. Avem la Dealul și la Turda, la Cozla și la Putna, pe crestele Carpaților, prin văile roditoare ale râurilor la Șelimber, la Alba Iulia, la Călugăreni, la Măreștii.

Dar cel mai proaspăt mormint este acela dela mănăstirea Argeșului.

Abia trei luni au trecut decând imensa lespede funerară s'a lăsat greoaie peste rămășițele pământești ale acelui față de care recunoștința românească nu va fi nici odată îndesulătoare ca să cumpănească uriașele lui sacrificii și supraomeneasca lui jertfă...

Și El, cel dintâi și cel mai înțelept dintre noi toți, a crezut în binefacerile simbolului. La creat și l-a cultivat.

O cruciuliță albăstră și simbolizează credința mântuitoare, o panglică roșie însemnează sacrificiul sângelui — și

numele ce i-a dat acestei mici jucării pe care a prins-o cu mâna Lui la pieptul oamenilor mari, însemnează eroismul orb: Mihai Viteazul!

De atunci, în fiecare an, în seara acestei zile, purtătorii cruciuliței albastre se adunau în jurul Lui, în sala Tronului, la o masă camaraderască. Era praznicul anual al sacrificiului viu, al vredniciei comune. Zece ani, la rând, s'au adunat acolo...

Azi se împlinește al unsprezecelea an.

Cavalerii toți sunt la post! Dar nu în sala cea mare a tronului din capitala Sa, ci în jurul pietrei de marmoră și a candeliei ce pălpăie deasupra mormântului proaspăt închis din Mănăstirea Argeșului...

Acolo și-a mutat reședința cel mai vrednic, cel mai drept și mai nebluit dintre ei... Și cavalerii cari știu că astăzi trebuia să fie împreună cu el, sau dus acolo ca să fie împreună...

La moartea lui Ioan I. C. Brătianu.

Trista zi a ceremoniei înmormântării s'a desfășurat în orașul nostru printr'o impunătoare manifestație de pios omagiu față de cel dispărut.

Autorități și public, reprezentanți ai tuturor autorităților, ai tuturor profesunilor și ai tuturor claselor sociale, s'au strâns laolaltă și prin glasul clericilor și al mirenilor au preamărit faptele eterne nepieritoare ale marelui bărbat de Stat, atât de crud și fulgător dispărut dintre noi.

Parastasul dela Catedrală.

La orele 11 de dimineață s'a oficiat la catedrala orașului parastasul pentru pomenirea ilustrului dispărut. Serviciul divin a fost oficiat de întreg clerul local, în frunte cu p. protoereu M. Păășian (P. S. Sa Episcopul a luat parte în cortegiul înmormântării, la București și la Florica). Răspunsurile liturgice au fost dat de corul catedralei sub conducerea maestrului Lipovan. După terminarea serviciului divin s'a vorbit părintele Codreanu arătând cu însuflețire meritele neșterse ale celui dispărut. Dl I. Georgescu prefectul județului a rostit următoarea înflăcărată cuvântare care a mișcat întreaga asistență:

Intristată adunare!

Un cataclism năpraznic a stins din viață, astrul de boltă al sufletului românesc. I. I. C. Brătianu nu mai este. Ion I. C. Brătianu a părăsit orizontul lumii acesteia. — Niciodată cerul românesc n'a fost mai trist și mai întunecat ca în acest fatidic sfârșit de toamnă. Trestile Nistrului își impletesc tânguirea lor cu suspinul uscat al codrilor carpațini, și cu înfiorarea jilavă a plaiurilor ardelen. — Omul, care aproape trei decenii a știut să acumuleze, în conștiința sa aspirațiile unui neam, dându-le intensitatea de o amploare istorică continentală, trece de acum în sirul sfinților noștri ocrotitori.

În aceste clipe de o tragică turburare obștească, în mintea iu uror se pune grea și neliniștitoare problema a necunoscutului de mâine.

Dela izbucnirea războiului mon-

dial și până astăzi, epoca încondescentă a sorții românismului, perioada fixării noastre definitive în rostul lumii, a fost stăpânită de geniul marelui dispărut.

Au fost momente, având toți cărturarii acestui neam, risipiți la cele patru vetre de streinism secular, aveau o singură iluzie salvatoare pentru viitor, iluzia, că precum în vechime, Atlas, sprijinea cerul pe umeri, tot astăzi, cerul aspirațiilor românești, se sprijinea grandios și sigur, pe umerii supraomenești ai lui I. I. C. Brătianu.

A fost bărbatul nostru providențial în accepția mistică a istoriei. — A fost omul spre care se îndrepta, fumul de tămâie al tuturor conștiințelor românești.

O robustă personalitate centrală a neamului nostru, vocea, inspirată, marele glas articulat al ritmului nostru sufletesc.

Prin el poruncile existenței noastre, au putut să prindă tăria și rezonanța profundă în simfoniea destinului european.

Clio, zeța istoriei, i-a șoptit din leagăn misterul stăpânirii.

Ca unui uns al divinității, i-au fost confiate secretele creațiunii. Energia unui Bismarck, limpiditatea augustă a lui Cavour, amploarea diplomatică a lui Metternick, infrangibilitatea conștiinței și inepetuoasă a lui Clemenceau, s'au reunit toate în personalitatea lui I. I. C. Brătianu, într'o sinteză superioară, armonizată în ritmul sufletesc al unui popor cu predestinație mesianică.

Numai un îndepărtat viitor va putea să descifreze proporțiile pe cari destinul le-a conturat în această figură simbolică a unui neam botezat în numele celei mai formidabile virtuți, care este:

Suferința.

Viața lui I. I. C. Brătianu se confundă cu însăși viața neamului său în anii, când după cea mai îndelungată așteptare istorică, reflectorul Eternității proiectează presemnele vocațiunii

noastre pe ecranul orientului european.

Cunoaștem cu toții, întristați ascultători, fazele și peripețiile vieții celui mai mare român, care a fost I. I. C. Brătianu. Știm cu toții, cum umărul său de Samson al românismului a impus hotarele Țării, până la limita lor etnică.

Faptele lui creatoare, sunt săpate pentru veșnicie în toate inimile românești. Insemnătatea acestei vieți providențiale trece, însă, departe peste hotarele noastre. Nu numai part. liberal dar o lume întreagă s'a auzi, cutremurată în fața trupului rece al lui I. I. C. Brătianu. Cari sunt ochi care nu lacrimează, care suflet românesc nu sângerează la stângerea acestui mare patriot și a acestui neîntrecut bărbat politic de Stat. Ce inimă nu e sfâșiată de durere!

Un sentiment de tainică și simbolică solidaritate umană se urzește în preajma cripei lui I. I. C. Brătianu. Moartea lui a indoliat întreaga umanitate căci al tuturor a fost el; o strălucită întrucl pare umanitară, factor de îndrumări pozitive, dinamism regulator și îndrumător al vieții noastre umane.

I se potrivesc superb cuvintele profundului cugător englez Carlyle: „Mare la minte, în bărbăție, în simțire, în cinste, unul din oamenii cei mai de preț și demni de a fi iubiți. Mare, nu ca un obelisc cioplit, ci ca un munte alpin; .. o da, un granit colțuros înălțându-se uriaș în sus spre ceruri; totuși în despicăturile lui, sunt izvoare limpezi, văi frumoase și verzi, câmpii cu flori! Un adevărat Erou, spiritual și Profet; un adevărat fiu al Naturei și al Faptului, pentru care aceste veacuri și încă multe ce au să vie, trebuie să mulțumească Cerului.

Amințirea lui I. I. C. Brătianu va fi stâlpul de foc, va fi farul de lumină ce vacădă izi neamul românesc prin veacuri. Să imploăm, jalnici ascultători, mila celui atot puternic, care să lumineze gândul conducătorilor noștri de mâine cu flacăra înțelepciunii

celui pe care îl deplângem azi și-l depănge fără întreagă și care a fost slava noastră cea mai curată.

În extrem de numeroasa asistență au remarcat pe d. general Ioanovici, dl Vasile Goldiș fost ministru cu dna, și toți reprezentanții autorităților și ai școalelor.

La Palatul Cultural.

După masă la orele 5 a avut loc în sala palatului cultural pomenirea ilustrului dispărut în fața autorităților oficiale, a reprezentanților tuturor institutelor publice și private din localitate și a școalelor.

În cadrul unui program pe cât de simplu pe atât impresionat, trista pomenire s'a desfășurat cu o sobrietate care a impus cea mai desăvârșită evlavie.

Pomenirea a fost deschisă de corul teologilor care, sub conducerea maestrului Lipovan, a intonat „Adus-mi-am aminte” de Ciprian Porumbescu.

A urmat conferința însuflețită a părintelui Dr. Teodor Botiș, rectorul academiei teologice și președintele secțiunii „Astra.” (În numă-ul viitor al ziarului vom începe — pentru frumusețea ei și justetea ideilor relevate publicarea acestei conferințe.)

După „Cu sfinții” cântată de cor, dl profesor Caba a citit poezia religioasă filozofică „Omul” a poetului George Gregorian, apoi trista festivitate a fost închisă de corul teologilor cu „În veci pomenirea lui”.

Pe lângă un numeros public școlar de ambele sexe, și pe lângă reprezentanții autorizați ai oficialității dl prefect I. Georgescu cu dna, dl subprefect Lazăr Augustin, general Ivanovici cu șeful de stat major al diviziei, colonel Georgescu, Dr. Marcovici ajutor de primar etc., am mai remarcat în extrem de numeroasa asistență pe Dna și Dl V. Goldiș, Barbura președintele tribunalului, Lt-Col. Mardan Dr. Botiș, dna și dl Zamfir Filotti prefectul poliției orașului Arad, dl Brutus Păcurar secretarul camerii de comerț, Nicolae Mihulin directorul liceului de fete „Elena Ghilba Birta”, Asanlu Crișan directorul liceului „Moise Nicoară.” Iosif Moldovan fost inspector școlar, Maior Mitulescu cu dna și alții al căror nume cu regret ne-a scăpat din vedere.

Doamnelor și Domnilor,

Un străvechi obicei creștinesc cere ca urmașii să respecte ultima dorință a unui mort. Și românii n'au dovedit niciodată lipsă de pietate față de această dătină. Oricine ar fi fost mortul și oridin ce rang social ar fi făcut parte — ultima lui dorință e sfântă. E s. prema mângăiere ce o aduci sbuciumului său din clipa morții, și neînsemnatul sacrificiu cu care răspunzi la sacrificiile vieții lui.

Cu atât mai respectuoși trebuie să fim față de această ultimă manifestare a unei vieți cu cât acea viață nu și-a preocupat necazurile sale pentru fericirea altora. Și cu atât mai sfântă trebuie să fie îndatorirea noastră, pe cât de stă tă a fost mistuirea vieții Aceluia care, ca și zidarul din legendă, s'a zidit de viu în edificiul României noastre de astăzi.

Ultima grijă a celui mai om dintre Regi și a celui mai Rege dintre oameni a fost să asigure dezvoltarea și consolidarea Țării, sub oblăduirea unei liniștite succesiuni la tron. Pentru stabilirea acestei succesiuni inima lui de

Părinte a simțit ascuțitul unui pumnal, dar voința lui de Rege a înecat suferința și mintea lui clară și înțeleaptă a hotărât.

În „Apus de Soare” Delavrancea ni-l înfățișează pe Ștefan cel care a fost „mare și sfânt” ridicându-se de pe patul de moarte, pentru a-și impune voința Moldovei.

Boerii răvrățiți au fost fulgerați de sabia vovodului..

„Se cutremură Moldova și o prăpastie se deschise. Și eu, cu acest sfânt oțel, oprii cutremurul și scăpai Moldova.”

Și tot Ștefan spune:

„Pe Ulea — răvărțitul principal l-am măsurat cu privirea — murise înainte de-al izbi.”

Apoi Ștefan adormi liniștit somnul veșnic, în patul său.

Dacă Cel a cărui voință a fost 13 ani voința Țării, și care s'a dovedit a fi cel mai român dintre toți românii, s'ar putea ridica astăzi din mormânt, ar face, ceea ce a făcut, Ștefan acum 400 și ceva de ani.

Pe mulți români de baștină i-ar în-

văța El, care până la 25 de ani n'a cunoscut istoria noastră, că sbuciumul luptelor pentru domnie a nenorocit de-atâtea ori Țara, deschizându-i porțile strănilor poftitori din afară, și zavistiei pustitoare din lăuntru.

Și nu se știe dacă nu i-ar scruta pe mulți cu privirea sa mustrătoare — și nu i-ar încereni pe mulți cu mână buzduganului său regesc.

Pentru că regeasă i-a fost voința: *Urmas să-l fie regele Mihai întâi!*

Și cum a vrut El — așa a vrut Țara întreagă, atunci! Și de-atunci nu sunt decât 3 luni. Și în trei luni o Țară întreagă nu poate să vrea altfel decât a vrut cel mai mare Rege dintre toți Regii ei.

Iar cei cari ar îndrăzni să voiască altfel, să înceteze de a împieta memoria lui Ferdinand I Loialul cu fătărică lor recunoștință.

Și dacă unora sau altora dintre Dv., al căror suflet respiră năzuința de mai bine, vi se pare că putime de ori e fel au pus bariere între sufletele noastre, ei bine, toți cei cari simții încă imboldul lăuntric și prim-juna dinafară,

înti'un singur gest să dăm foc acestor bariere, după cum am dat foc stâlpilor de hotar, să părăsim micile bisericute politice și să ne închinăm toți unui singur altar — altarului integrității pământului umed încă de sângele sfințelor noastre jrtfe și Aceluia al cărui nume îl prăznuim astăzi întâia dată ca Rege, acelaia a cărui fragedă fopitură simbolizează — (și mai avem încă nevoi de simboluri!) — puterea și trădicia statului nostru, urmașii marilor vovodă și domni a toată Țara Românească, al Moldovei până la Nistru, al Ardealului Banatului și părțile ungarene —

Lui Mihai I, Regele Tutoilor Româniilor Trăiască Regele

S F A R Ș I T

BIBLIOGRAFIE:

N. Iorga — Histoire des Roumains...
N. Iorga — Viața românească în Ardeal (Bibi Semănătorul)
I. S. Mironescu — Oameni aleși (I) Rominii Carlyle Eroll
P. A. Hanes — Istoria lit. românești
B. Delavrancea — Apus de soare etc.

Ioan I. C. Brătianu și situația în Balcani.

Sub acest titlu a apărut în jurnalul vienez „Neue Freie Presse” un articol de fond, în care se poate vedea pierderea ce s'a produs prin moartea lui I. C. Brătianu în politica europeană și în special în politica balcanică. „N. F. Presse” este cel mai bine informat ziar în chestiuni de politică externă și cel mai răspândit ziar german în Europa întreagă.

„Stăpânul României a murit”, așa începe articolul. „Un om, avem statura lui încă înaintea ochilor noștri, înalt, cu acea libertate naturală, care răsare din conștiința autorității. Cine l'a văzut, pe acest stăpân, aceasta personalitate nevătămată nici în cea mai mică fibră, ce cu pași grei pășea peste orice pedică, cine ar fi crezut că a fost învins de un alt dictator, care e mai tare ca toți ceilalți. Astăzi e zi de doliu în București, iar poporul se închină mortului care a creat România Nouă.”

După câteva considerațiuni asupra politicii interne, pe care străinătatea le cunoaște tot așa de bine ca și noi, urmează: „Brătienii au guvernat în Țara Românească cu mici întreruperi, timp de 60 de ani. Ioan Brătianu, tatăl mortului, a avut soarta cea mai aventuroasă. Ca dușman al Turcilor fugi la Paris, din cauza mașinațiunilor rășboinice fu condamnat la închisoare, mai târziu

internat într-o casă de nebuni. El făcu alegerea Prințului Carol, și se poate vedea din memoriile defunctului Rege, ce fel de prietenie a existat între acești doi. Pe baza ei putu Brătianu să domnească 40 de ani, cu toate atacurile și acuzațiile ce li se aduceau. Fiul n'a continuat opera tatălui. El a adus România pe partea antantei, ceea ce îi aduse ca folos, mărirea țării. Tot el se poate fâli cu votul universal și reforma agrară.

Revenim apoi la politica internă, ziarul vienez se dovedește admirabil informat.

„Toată virtuozitatea politică o arată în lupta decisivă contra lui Averescu. Generalul își perdu bunăvoința regală, pentru că avea intenția de a proclama dictatura militară după moartea regelui. Regele ceru demisia cabinetului dorea un cabinet de concentrare, cu Averescu în frunte, totuși în tențunea aceasta a fost nimicită de Brătianu. Generalul demisionă, Șyrbei îi luă locul, care plecă și el imediat, iar alegerea nu făcu de cât să întărească din nou în funcție guvernul Brătianu.”

Ziarul urmează apoi cu considerațiuni asupra politicii interne, lupta dărză cu opoziția, și își pune apoi întrebarea dacă prin moartea lui Brătianu se vor în dulci oare relațiunile cu opoziția? România are nevoie de o pace internă.

Căci, tot Balcanul e plin de otravă, pericolul de război încă nu e înlăturat, Rusia nu cedează. Chestiunea Basarabiei încă nu e clarificată. La aceasta se mai adăogă chestiunea optanților, a Regenței și regelui minor. Și în celelalte state balcanice sunt semne vădite de pericol. Lovitură după lovitură, ca la jucătorii pătimiși, se văd mișcările de șah între Italia și Jugoslavia. Pactul dela Tirana aduce supremația lui Mussolini asupra lui Ahmed B. y Zogu. Jugoslavia încheie prietenie cu Franța. Rezultatul este un strigăt de ură al fascismului. Tratatul cu Albania este în formă strigătul după victorie militară comună contra Jugoslaviei. Tratatul cu toate că este depus, totuși fiecare stat trebuie să sară în ajutorul celuilalt, în caz de nevoie. E de ajuns câteva focuri de pușcă pentru ca să avem încăerare poate. Griji serioase platesc în atmosferă. Pe cel ce crede că războiul mondial ar fi avut vre-o influență favorabilă asupra mentalității generale, faptele îl desmint. România singură ar fi chemat de a avea influența binefăcătoare asupra spiritului rășboinic balcanic. Numai pe un Brătianu l'ar fi tentat să asigureze pacea printr'un Locarno al Balcanului și să pună sfârșit războiului de guerilă între Serbia și Bulgaria. Frânele i-au căzut din mână și dacă o va putea face fratele său, o vom vedea.

Toată situația din Balcani cere o atenție încordată. Tratatul din Italia și Albania, este simptomul unei boale grele. S.

Sensul unei comemorări.

La 29 Noembrie s'au împlinit 75 de ani de când departe de țara sa, s'a stins într-o senină zi de toamnă sub cerul înfloritei Sicilii, N. Bălcescu.

După îndelungate peregrinații își găsea în sfârșit odihna în acest pământ al Italiei, evocator de atâtea glorioase amintiri române.

Istoric dintr-o fază romantică a istoriografiei noastre, cu elanuri lirice pline de un cald patriotism, dotat cu o bogată imaginație, N. Bălcescu, și-a conceput lucrările sale în vederea acestui unic scop: trezirea puternică a conștiinței românești la toți contemporanii săi. A găsit în trecutul nostru figura luminoasă a lui Mihai Viteazul și imaginația lui l-a dat largă amploare epică. „Istoria Românilor sub Mihai Vodă Viteazul” este un imn închinat marelui Erou.

Dar N. Bălcescu a fost și un „revoluționar”. A luat parte la mișcarea din 1848, a îndurat un lung exil și a fost într-o vreme organizatorul emigrației române dela Paris. Visa o unire a Românilor cu Ungurii și cu Polonii pentruca cu aceste trei națiuni să și capete independența lor națională. Pusă ideea centrală a activității sale politice, așa cum apare și din „Manifestul emigrației române” din Constantinopol este aceasta: toți Românilor trebuie să se unească pentru ca devenind astfel o forță să poată pretinde drepturi și să aibă în același timp țaria de a le susținea.

Criticând acțiunea revoluționarilor dela 1848, N. Bălcescu afirmă în mai sus pomenitul manifest că „Românii deși egal de asupriți, gemând sub același crudă soartă, suferind aceleași chinuri, simțind aceleași trebuinți și-a strigat „libertate vrem!” când înainte de orice, trebuiau să strige: *unirea noastră națională vrem!*” Iar în altă parte Bălcescu completează această idee făcând constatarea că noi Românilor nu vom putea fi puternici până când nu ne vom uni cu toți! „Așa dar *unirea*”

Comemorări.

Sbuciumul politic și doliul național au făcut să treacă aproape neobservate, sau abia schițate, câteva date din trecutul eroic al încheșării neamului. S'a trecut astfel neobservat centenarul nașterii — 9 Oct. 1827 — și semicentenarul morții lui Al. Papu Ilarian.

A luat parte la mișcarea din 1848 a luptat în țară pentru unirea principatelor și a fost sfetnic al lui Cuza-Vodă la departamentul justiției. Moare la 23 Oct. 1877, în timpul războiului pentru independență.

Unul din epizoadele cele mai de seamă ale acestui război a fost fără îndoială *căderea Plevnei*, la a cărei predare armatele române, de sub conducerea domnitorului Carol I. au avut un rol precumpănitor și care s'a întâmplat exact acum 50 de ani, adică la 28 Noembrie 1877.

La 29 Noembrie 1852 — sunt 75 ani de-atunci! — Se stinge la Palermo (Sicilia) marele patriot și entusiastul istoric *Nicolae Bălcescu* fapt amintit în conferința D-lui prof. Al. Constantinescu, publicată în Nr. 49 al ziarului nostru.

Iar azi, 1 Decembrie 1927 sunt 9 ani de la Alba Iulia, a cărei măreție de simbol vor să o întunece cu meșchime interese de partid, tocmai o parte dintre acei cari, cu nouă ani mai înainte, știau să cultive locurile sfinte ale neamului.

Românilor era singura cale pe care o vedea Bălcescu pentru înălțarea lor. El, care încă de pe când se găsea la B-Igrad voia să scrie o lucrare despre „*Ideile revoluției române*”, formulează astfel precis ideea care va fi punctul cardinal al întregii dezvoltări a României moderne dela 1859 până la 1918 și după această dată, adică unitatea noastră națională. Numai după unirea celor două Principate române la 1859 am avut țaria să întreprindem sub comanda Domnitorului Carol, războiul Independenței și numai după consolidarea și unificarea noului stat am găsit în noi atâtea vitalitate să pornim lupta pentru eliberarea fraților.

Ideile pe care le formula N. Bălcescu la 1850 își găsesc astfel astăzi o nobilă și strălucită realizare.

De aceea acum când în hotarele Daciei trăște un singur mare popor, comemorarea ideologului și susținătorului unității noastre naționale, N. Bălcescu, capătă o deosebită semnificație.

În zile de restriște și de descurajare pe care boala l-o arunca în suflet, el spunea: „Nu știm decât o popularitate, aceea ce e rezultatul faptelor mari și adevărat folositoare. O asemenea popularitate o dobândește omul târziu, mai adesea după moartea lui; dar atunci trăște cât lumea.. Timpul nostru n'a sosit încă, dar va veni!”

Astăzi când N. Bălcescu este o mare figură a istoriei noastre culturale și politice, când se împlinesc 75 de ani de când exilatul dela Palermo închide ochii cu viziunea timpului care va veni și a răsplății postume, să ne aducem aminte de cuvintele lui: „Să ne unim ca să ne întărim patria comună”. În aceste vremuri de întunecate zări prin care trece țara noastră, ar fi cel mai mare omagiu pe care l-am aduce lui N. Bălcescu acum la a 75-a aniversare a morții lui.

prof. Ed. I. Găvănescu.

Expoziția Industrii casnice.

Asociația cerurilor de gospodine din România, de sub înaltul patronaj al M. S. Regina Maria, a deschis în foyerul Palatului Cultural o expoziție de lucruri casnice.

Această „Asociație” urmărește un îndoit scop: încurajează industria casnică, prin școli de țesătorie și de sericultură și propagă astfel gustul pentru portul nostru național; din beneficiile materiale realizate prin vânzarea diferitelor articole de industrie casnică, se creează și se suțin dispensarii pentru sugaci, dispensarii ambulante și grădini de copii. Prin urmare „Asociația” îndeplinește și un mare rol social.

Din lucrurile expuse, vom semna admirabilele covoare oltenesti cu flori și figuri care dau o caracteristică specială acestei arte populare din Oltenia. Migăloase cusături naționale vădesc răbdarea și munca celor ce se ostenește pentru buna reușită a expoziției. Reușita expoziției se datorește în bună parte stăruinței Dnei baroneșe Ort Pop și Dnei Filotti și patronajului Dlui Mairovitz mare industriaș.

BIBLIOGRAFIE.

Sandu Teleajean: *Mosnenii*. (Bibl. Semănătorul Arad No. 151 — 152. Prețul Lei 15).

Dl. Sandu Teleajean este cunoscut publicului nostru dintr-o serie de volume de proză remarcate, cu elogii, de critică literară.

„Mosnenii”, piesă v'guroasă, vine să se alăture celorlalte piese ale acestui mănș autor, piese jucate cu succes pe scenele multor teatre din țara noastră. Trupele românești cari fac turnee în Ardeal și Banat ar fi bine să ne aducă, din în când, și piese ca această dramă smulsă din viața românească de dincolo de Carpați.

(Continuare din p. 3-a.)

17. Ședințele b sericești, probele corurilor b sericești la sate, nu se admite să se țină edificiile noastre școlare.

18. Nu se denumesc ca învățători, la școalele din satele românești, tinerii Români cari au absolvat în România. În Banatul Românesc, după o statistică sârbă, sunt aplicați acolo, la parohii sârbești, 26 preoți cetățeni jugoslavi.

19. Ostașii de naționalitate română din Banat în mare parte fac serviciu militar spre Albania, în locuri pline de malarie.

20. Învățătorul-preot Ioan Naia din Marghița Mare, după un serviciu de 27 ani ca învățător, fără motiv, a fost dat afară din școală, fără pensie.

21. Pușinilor învățători Români nu li se dau cărți școlare în limba română și nu se admit deloc cele editate în România, pe când în școalele sârbești din Banatul-românesc, prin Velika-Kinda, se provăd toți elevii cu cărți sârbești, editate în Jugoslavia.

22. Se fac greutăți și se deneagă concesiunea întrunirilor populare românești.

23. Se fac colonizări, dela cari sunt excluși Românilor săraci.

24. Românilor ortx. din Vârșet le este oprit la înmormântări să intre cu mortul în cimitirul fost comun sârbesc și românesc de sute de ani, ci, la poarta cimitirului, pe plată considerabilă, un preot sârbesc preia pe mortul petrecut până aci de preotul român.

Noi nu mai avem de adăugat decât că am dori ca toate acestea să b nevoiască a le cunoaște și „bieții” noștri minoritari cari s'au obsnuit a se plânge Săptămânal la Liga nașun lor.

PUCHER
Magazin de sobe
și cuptoare

Cele mai frumoase

SOBE și CUPTOARE de teracotă, reparații de ori ce fel, mutarea dela un loc la altul, se pot face cu prețurile cele mai reduse de magazinul de sobe din Piața AVRAM IANCU No. 3.

Rog onoratul public a-mi da tot concursul

soția lui STEIN MOR.

No. 79.

Atențiune.

Cele mai fine
comode
efține

moderne
durabile
elegante încălziminte se
confectionează la com-
mandă în atelierul IOAN
GOICEA, Arad, str. Emi-
nescu Nr. 4.

Mare magazin cu un
boghat asortiment de pan-
tofi și ghetă de cea mai
superioară calitate pentru
Doamne și Domni.

Nr. 446

No. 1051-927. *Prim com Bocsig.*

Publicațiune.

Rămânând fără rezultat publicația din 24 Nov. a. c. din nou se publică Conform adresei Camerei de Agricultură a Județului Arad No. 2513-927. Lotul Zootehnic designat de Serviciul Agricol Județean Arad, pentru comuna Bocsig (10) zece jugăre cad, fână, se va da în arindă prin licitație publică în ziua de 20 Decembrie 1927, ora 10 a. m. la Primăria comunală din Bocsig.

Licitația se va ține în conformitate cu dispozițiunile Art. 72-83 din legea Cont. Publ.

Licitația va fi verbală.

Bocsig la 26 Noembrie 1927.

L. Gorvat m. p. A. Bodol m. p.
primar. notar.

No. 540

Ministerul Justiției.

Comisiunea de naturalizări.

Conform art. 23 din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române, se publică următoarea cerere de naturalizare, spre știința a-celora cari ar vol să facă vreo în-tâmpinare, potrivit dispozițiilor art. 23 din zisa lege:

Dos. 627-926.

Domnule Ministru,

Subsemnata Ana Goldstein, modis-tă domiciliată în Arad Piața Peștelui No. 17, cu onoare Vă rog, să bi-nevolți a-mi acorda cetățenia română, volind a a mă stabili definitiv în Ro-mânia unde am toate interesele.

Cu deosebită stimă,
Ana Goldstein.

S'a deschis

Depozitul al
Societății Petrolifer S. A. R.

la

Chișineu-Criș

466 (Lângă gară.)

Ca să vă faceți ghetă cu prețuri reduse. Ghetă noi pentru dame începând de la 500 lei în sus, Ghetă noi pentru bărbați începând de la 600 lei în sus. Pingelitul ghetelor bărbătești 100 lei, damelor 80 lei și pentru copii 40 lei. Repararea tocurilor la ghetă 20 lei. Reparații mai mici 10 lei. Pentru fie care lucrare garantez pentru 60 zile. Rog sprijinul onoratului public.

78

Ilie Nadaski

Piața Peștelui 19.

Un armăsar de vânzare
rasa Ghidron 40. 10
roib cu No. 36 | 24
stânga și No. 5 dreapta,
înălțimea 175 c. m.

Examinat apt de prăsilă,
de vânzare în comuna
Nădlac, județul Arad

No. 525 Traian Mircovici

Soc. Anon. de Electricitate ARAD
Capital Lei 4.000.000 deplin vărsat
Telefon 300.

„Uzina Electrică face
cunoscut consumatorilor de
forță-motrică, că cu începere
dela 28 Noembrie a. c. se
interzice mersul metoarelor
între orele 16-20.

Această măsură este luată
în vederea îmbunătățirii ilu-
minatului electric. Ea este
în vigoare de alifel în toate
orașele.”

No. 530

Primăria comunei Curtici.

Nr. 2874/927.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință generală că în ziua de 29 Decembrie 1928 orele 2 p. m. se va ține licitațiune publică pentru arendarea unei grădini comunale în estindere de 1400 st. p., în conformitate cu dispozițiunile legii contabilității publice. Arendarea se face pe un an, iar condițiunile de licitație se pot vedea în orele de serviciu în biroul notarial.

Curtici, la 20 Noembrie 1927.

No. 521

Primăria.

Primăria comunei Curtici.

Nr. 2877/1927

Publicațiune.

Pentru lăfărea guragiului necesar pe anul 1928 pentru vitele de reproducție a comunei, se publică licitație cu oferte închise și sigilate pe ziua de 7 Ianuarie 1928 conform dispozițiilor legii contabilității publice. Condițiunile se pot vedea în cursul oarelor de serviciu în biroul notarial.

Curtici, la 20 Noembrie 1927.

Nr. 519

Primăria

Prindeți ocazia

529

și Va aprovizionați cu
COCs de SILEZIA
și **ANINA**,
de cea mai înaltă calitate,
dela **FABRICA de GAZ**
a **ORAȘULUI ARA D**,
pe prețul redus de **Lei 330.-100 kgr.**
Grăbiți înainte de a se
epuiza stocurile existente.

Primăria comunei Curtici.

Nr. 2866/1927.

Publicațiune.

Pentru arendarea pământului pe termen de 1 an, Primăria comunei Curtici publică licitațiune minuendă cu oferte închise și sigilate pe ziua de 29 Decembrie 1927 orele 2 p. m. Licitațiunea se va ține în conformitate cu dispozițiunile legii contab. publice.

Condițiunile de licitație se pot vedea zilnic în biroul notarial în cursul oarelor oficiale.

Curtici la 20 Noembrie 1927.

No. 522

Primăria.

Primăria comunei Curtici.

Nr. 2867/1927

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință generală că pentru darea în întreprindere a cărăușiei comunale pe anul 1928, Primăria comunei Curtici, conform art. 72-83 al Legii contab. publice, publică licitațiune publică care se va ține în ziua de 29 Decembrie 1927 orele 2 p. m. în biroul primăriei.

Condițiunile se pot vedea la notarul comunal în cursul oarelor oficiale.

Curtici, la 20 Noembrie 1927.

No. 520

Primăria

Primăria comunei Sfânta Ana.

Nr. 1371/1927

Publicațiune.

Primăria comunei Sfânta Ana publică licitație pe ziua de 18 Ian. 1928 orele 11 a. m. pentru darea în întreprindere a cărăușitului comunal pe anul 1928.

Prețul de strigare va fi de Lei 111.000 dela care ofertanții vor licita în jos. Condițiunile de licitație se pot vedea zilnic în biroul notarial.

Concurenții vor depune oferte închise și sigilate și o garanție de 10%. Licitațiunea se va ține în conf. cu art. 72-82 din Legea Contabilității Publice.

În caz că aceasta licitație va rămâne fără rezultat a doua licitație se ține în 20 Ianuarie 1928.

Sfânta Ana, la 25 Noembrie 1927.

Nr. 538

Primăria

Primăria comunei Curtici.

Nr. 2812/1927

Publicațiune.

Pentru lăfărea hârtiei și rechizitelor de cancelarie necesare primăriei pe anul 1928 se va ține licitație cu oferte închise și sigilate în ziua de 7 Ianuarie 1928 în biroul Primăriei, conform dispozițiilor legii contab. publice.

Condițiunile se pot vedea în cursul oarelor de serviciu în biroul notarial.

Curtici, la 20 Noembrie 1927.

Nr. 516

Primăria

Primăria comunei Curtici.

Nr. 2876/1927

Publicațiune.

Pentru furnizarea petrolului și lămpelor necesare la iluminatul Primăriei și străzilor comunale se publică licitațiune cu oferte închise și sigilate pe ziua de 7 Ianuarie 1928, orele 10 a. m. în conformitate cu dispozițiunile legii contab. publice.

Condițiunile se pot vedea zilnic în biroul notarial în cursul oarelor oficiale.

Curtici, la 20 Noembrie 1927.

Nr. 517

Primăria.

Primăria comunei Curtici.

Nr. 2865/1927

Publicațiune

Pentru compactarea diferitelor registre și cărților de legi se publică licitație cu oferte închise și sigilate, care se va ține în biroul Primăriei în ziua de 7 Ianuarie 1928 orele 10 a. m. conform dispozițiilor publice.

Condițiunile se pot vedea zilnic în cursul oarelor oficiale în biroul notarial.

Curtici, la 20 Noembrie 1927.

Nr. 518

Primăria comunei Curtici.

Nr. 2869/927.

Publicațiune

Se aduce la cunoștință generală că în ziua de 7 Ianuarie 1928 orele 9 a. m. în curtea Primăriei Curtici se va ține licitațiune publică verbală pentru vânzarea celor 4 tauri neapți pentru reproducție, conform dispozițiilor legii contabilității publice.

Condițiunile de licitație se pot vedea zilnic în cursul oarelor oficiale în biroul notarial.

Curtici, la 20 Noembrie 1927.

No. 523

Primăria,

Nr. 24594/927.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință generală că pentru livrarea alor 38 buc. capace cu cadre necesare pentru gropile de control ale canalului de ploaie în ziua de 31 Decembrie 1927 orele 10 a. m. se va ține licitație publică cu oferte închise în biroul Serviciului economic (Primăria, etaj camera Nr. 104) în conformitate cu art. 72 și următorii din legea asupra contabilității publice.

Caetul de sarcini se poate vedea la Serviciul economic în oarele de serviciu.

Arad, la 21 Noembrie 1927.

Nr. 526

Serviciul economic.

Ion I. C. Brătianu și Bucovina.

Designul că cunosători mai buni ai sufletului omenesc vor lămurii mai bine cutremurul chinurilor noastre inimii de români la auzul vestii că Acela, care a luat pe umerii săi răspunderea hotărârii eroice a neamului românesc de a muri cu arma în mână sau a trăi liber înăuntrul hotarelor sale etnice, numai veghează asupra destinului acestei țări.

Ceeace în-erc aici să arat în câteva cuvinte este sentimentul particular pe care-l încearcă Românii din colțul de nord al Moldovei, din fosta Bucovina, acum când aud că fiul acelui, al cărui portret cu fruntea largă și privirea sigură și care alături de domnitorul Carol se găsea aproape în fiecare casă, — nu mai este.

La izbucnirea războiului european fiul lui Ion C. Brătianu, care luptase pentru renașterea și independența țării era primul ministru al țării Românești. Și lui desrobitorul social al țărănimii i-a fost dat să fie și întregitorul hotarelor noastre. Rar sunt cazurile când soarta rezervă pe seama unui singur om împlinirea utător porunci ale istoriei.

Bucovinenii l-au cunoscut deaproape, — după cum i-a cunoscut și El pe dânsii. În timpul neutralității ca și în timpul războiului.

Când războiul nostru părea pierdut, în cap cu El ne-am prezentat Regelui Ferdinand pentru a-l declara din nou că inimile noastre de Români vor bate totdeauna alături de frații noștri liberi oricare ar fi soarta Bucovinei.

A vizitat Bucovina cu ocazia împroprietărilor. Imi sună și acum cuvintele lui în urechi: „V'am dat pământ ca să-l muncim”. Bărbatul de Stat se gândea desigur la munca grea ce trebuia să înceapă pentru desăvârșirea roadelor reformelor sale îndrăznețe și realizărilor înfăptuite cu arma.

Când se iviseră oarecari divergențe între generația mai veche de români bucovineni și acei ce-și puseseră viața lor în joc pentru a ușura măcar câtuși de puțin sarcina luptătorilor pentru întregirea neamului, primul ministru de pe atunci cu părul alb și încărcat de răspundere dar și de aureola războiului îi spunea bunului boer român lăncu Flondor, care se cam plângea de entuziasmul „băieților”, că și el împărtășește ideile acestor „băieți”.

„Băieții” erau purtători iștergerii radicale a fiecărui urme de iobăgie sufletească și grăbiriți unificării sufletești a tuturor românilor.

Pe reprezentanții acestor băieți, pe dnul Ioan I. Nistor, și l-a păstrat apoi colaborator până la moarte.

Lespedea, care include astăzi trupul Aceluia, care ne lipsește în momentele cele mai critice ale vieții noastre de Stat, de cel mai bogat capital politic de cărmuitor de oameni, de cea mai caldă iubire de țară, nu ne va putea opri ca acum, ca și altădată, cel dintâi gând al Bucovinei desrobite să se îndrepte către Acela care a fost nădejdea desrobirii și cheazărea mării și întăriții patriei noastre.

St. Ieșanu

Situația minoritară aiurea în raport cu cea din România.

— Românii din Jugoslavia. —

Minoritarii nostri pentru orice doleanță a lor, justă ori închipuită aleargă la Geneva, la Societatea Națiunilor. Pentru ca cetățile noastre să poată face o comparație între stările dela noi și cele ale fraților noștri din Jugoslavia, — care este un stat amic al nostru, — vom reproduce aci un memoriu al protopopului român Oprea din Vârșeț, adresat partidelor politice sârbești în pragul alegerilor parlamentare, ținute anul acesta la 11 Septembrie, — pentru a le arăta ce doleanțe au alegătorii români de formulat atunci, când li se cere votul.

Aceste 24 jalbe sunt o licoană sumară destul de tristă a suferințelor fraților noștri, încât îți se strânge inima de durere când le citești.

Rugăm cetățile noastre să le citească cu multă luare a minți:

Cele 24 jalbe.

1. Pământ în arendă forțată n'a primit niciun Român; se dă numai Slavilor. Ca să primească pământ 3 Români din Jamul-mic, 4 din Marghita-Mare, 2 din Vălcovăț, s'au declarat Sârbi și au primit pământ în arendă (17).

2. Fără drept legal, a fost sequestrat „Domeniul Consistorial” din Marghita-Mare: 116 jugere. S'a dat numai Sârbilor în arendă cu 30-60 Dinari chiar și celor, cari au 14-20 jugăre. Pășunea se dă Sârbilor; Românii plătesc dublu prețul de pășunat din „Domeniu”.

3. În mod ilegal a fost 3 ani sub sequestru Banca „Luceafărul”; am plătit comisariul peste 20.000 Dinari.

4. S'a încasat, cu brachiu, 106.000. Dinari, o amendă fără baza legală dela „Luceafărul”. Banii za: înncă, fără interese, în depozit.

5. Birourile de casă-duplicat, se rețin de 1 an la „Naroda Banka” din Beograd, în valoare de 125.000. Dinari fără interese.

6. „Narodna Banka” de 4 ori a refuzat „Luceafărului” acordarea de reescompt; altor bănci care n'au nici casă proprie, ca „Luceafărul”, se acordă împrumuturi, uu numai reescompt, ci și de Conto-Curent. (!!)

7. Dela toți ospătarii de naționalitate română s'a încasat taxa licenței de birt din nou, cu 12.000—14.000. Dinari.

8. Impozitele (porția) la sate, sunt mari și insuportabile.

9. Românii se denegă ajutoare de invalizi, orfani și văduve de război.

10. Se fac greutăți și se cer taxe foarte exagerate pentru pașapoartele studenților cari studiază în România asemenea și părinților lor.

11. Din 1923, am cerut și nu ni s'a dat aprobarea Statutelor „Asociațiunii Culturale a Românilor” și a „Uniunii Studenților”. N'am fost învredniciți nici de un răspuns în cauză.

12. a. În 1920 s'au statificat școalele confesionale și cele comunale române, din fostul confiniu militar. S'a eliminat limba română din aceste școale și din 105 învățători au mai rămas, în postul lor 23.

b. Edificiile școlare au fost recvirate și nu se plătește bisericilor, nici comunelor prețul de chirie sau de rec-

Ținutul Hălmagiului.

Aspecte economice din Munții Apuseni

De Traian Măger, prof.

Agricultura

Acopere abia 20% din trebuințele de cereale. Se importă anual aproximativ 569 vagoane cereale.

Din întinderea de 16899 jugăre arător, odihnind câte 2, 3, 4 ani cu iarbă, se seamănă cca 3—4 mii jugăre cu cereale, mai cu seamă grâu și porumb.

Conform statisticii alăturate, întocmită pe baza relatărilor prefecturii jud. Arad în anul 1926, un an normal, s'au însemnat 3441 jugăre, depe care s'au recoltat 12402 măji metrice porumb și grâu.

COMUNA	Supr. arabilă a com. în jug. cad.	Însemnări în 1926 cu.						Totalul însemnărilor	Producția în grâu și porumb în măji m.
		grâu	porumb	ovăse secară orz	Alte culturi: cartofi, căneapă	Trifoi lucernă	Insamănțări		
Hălmagiu	844	68	58	10	14	8	158	80	
Hălmăgel, Sârbi, Tărnăvița	1011	40	15	11	4	2	72	150	
Luceșoara, Voșdoci	728	14	8	7	10	—	34	24	
Poenariu, Tohești	808	15	10	2	3	—	30	75	
Tărmure, Ionești	684	81	46	3	5	5	140	567	
Tisa	810	46	30	9	14	2	101	312	
Ochiuri: Ociu, Ocișor	961	14	70	4	10	2	210	803	
Bănești, Cristești	678	150	128	51	51	21	401	1180	
Brusturi	683	40	50	20	15	—	125	360	
Bodești, Mermesti	594	135	97	45	42	29	344	980	
Leasa, Leștioara	676	45	72	38	37	28	255	628	
Vărfurile	1019	80	50	—	3	—	133	270	
Măglicea, Vidra	1008	64	80	40	28	16	228	672	
Lazuri, Găși	840	12	12	6	8	—	38	96	
Avram Iancu (Acuia)	1379	120	140	24	81	15	381	460	
Poiana, Brusturesc	511	25	16	20	14	—	75	250	
Pleșcuța	247	120	150	8	25	40	341	690	
Acuia	415	40	170	30	37	40	317	1480	
Dumbrava, Budești	894	110	170	15	21	—	316	780	
Garavăii, Rostoci	372	140	140	10	45	60	465	740	
Tălagiu	648	150	200	10	30	20	410	1045	
Total:	16899	1709	1732	363	494	288	4586	12402	

Pe lângă un regim de trai aproape vegetarian, socotind hrana gălilelor, a porcelor precum și a porcului de clisă, pe care nu fiecare gospodărie îl poate avea, se consumă de fiecare cap de om câte 1 kg. cereale la zi. Astfel trebuințele de cereale ale Ținutului se ridică pe un an la 69300 măji metrice, față de care producția de 12402, înseamnă că trebuie să se importeze anual 56898 măji metrice, adică aproape 569 vagoane de cereale.

Suprafețele arabile, puțin întinse, solul argilos rece și sîrac al coastelor, odinioară acoperite cu păduri de fag, azi spălate de ploii, nu permit sporirea cantității producției; se poate doar spera o ameliorare la timpul său, după ce populația va fi ajuns la oarecare bunăstare materială, prin o cultură intensivă bazată pe gunoiera artificială.

Cartofi, fasole cultivată numai printre porumb, (fasolea ce se consumă ca și păstăi crude, se cultivă pe araci), dovleci, castraveți, lăptucă, ardelu, ceapă, aii, — se produc în cantitate suficientă. Se cultivă și căneapă, astfel spre deosebire de moșii alpini, cari sunt nevoiți să se provadă din comerț cu pânză pentru rufărie, aceștia își țes singuri pânza necesară. Varza, care alături de cartofi, castraveți și fasole, formează pe lângă pâine principalii articoli alimentari, încă se produce pe loc, datorită însă mai mult neglijenței și lipsei de gunoier, — se mai cumpără și dela câmpie.

Grădinaritul nu este destul de prețuit, nu se folosește irigația și stropitul cu apă, nici chiar când ea curge prin imediata apropiere a grădinelor, așa că în direcția aceasta se așteaptă multă îmbunătățire.

Terenurile arabile sporesc mereu prin „tărsire”, adică prin tăierea pădurii, scoaterea butucilor și a rădăcinilor. Se practică acest procedeu prin „hânsele”, adică corpurile mai mici de păduri, izolate de mai mult timp printre arături, slăbite treptat, ori unde aceste bat în lizierele pădurilor.

Se mai cuprind terenuri pentru cultură și din izlazuri, îndeosebi pe hotarele comunelor muntoase. Păstorul îngrădește „ocoale”, în care închide vitele peste noapte. Ocoalele gunoindu-se bine în cursul unei veri, la anul viitor se seapă și se cultivă ca și grădini, cu cartofi, varză, fasole de araci. O colonie de aceste ocoale, înmulțindu-se treptat au de an, au format, — mai ales în vechime, — nucleul unei moșii, care se lărgește apoi în toate direcțiile.

Din punct de vedere al economiei naționale, cucerirea de noi terenuri cultivabile, constituie un fapt îmbucurător, căci vremea aceste ocupă numai suprafețe puțin înclinate și ca atare nu sunt expuse degradării, căci țăraniul de aici este în continuă luptă cu pădurea, cu speciile lemnoase ale acesteia, cât și cu fericea (Pteridium acvillinum), care înăbușe pășunile, fânățele și arăturile deopotrivă.

Pădurea izgonită din imperiul ei, își reclamă cu îndărătnicie dreptul la viață, și dacă un teren nu este cultivat ani de-a rândul, ea iese biruitoare, când nu este nici pășunată. Cel mai trist aspect îl oferă coastele despădurite și date pradă vitelor spre pășunare. Acolo nu vei mai găsi nici iarbă, nici pădure viguroasă, ci numai „târșariu”, — și, durere, acesta este aspectul general al munților noștri.

virare; iar pentru școalele confesionale sârbești, ce s'au recvirat dela Sârbi se plătește cu titlul de chirie, câte 5000 Din. anual.

c. S'au luat măsuri, ca cele 24 jugăre pământ bisericesc folosit de foștii învățători confesionali să se ia dela biserică și să se dea învățătorilor de Stat cari nici nu știu românește. Această cauza este sub apelată.

d. Se încalcă § 12 din Constituția Țării, când se înstitue în școalele românești, Ruși refugiați și Sârbi fără calificare învățătorescă și cari nu cunosc limba școlară.

13. Preoții sunt esculși dela propunerea religiei în școalele primare.

14. Învățământul, în genere, este ăstăzi astfel, că nu contribuie deloc la educația tineretului.

15. La Pedagogia din Vârșeț în 1 Septembrie 1926, cu ocaziunea înscierii lor, dintre 12 elevi Români, numai 2 au fost înscrși, iar 10 respinși, pecând în Pedagogia de Stat din Timișoara sunt primiți 14 burseri Sârbi, în internat, în mod gratuit

16. Preoții și bisericile românești din Jugoslavia nu primesc nici un fel de ajutor dela Stat. Preoții și bisericile sârbești din Banatul-românesc au primit pământuri și salarii dela Statul Român, ca și preoții români de acolo.

(Continuarea în p. 5-a.)

Orașul și județul Arad în fața doliului național

— Alte telegrame expediate —

Către clubul Central

Următoarele telegrame, despre care am putut lua cunoștință, s'au mai trimis din partea organizațiilor noastre din județ, Organizației Centrale al Partidului Național-Liberal,

Domnului Ministru președinte Vintilă Brătianu București.

Organizația Partidului Național Liberal din Semlac județul Arad adânc îndurerată de pierderea prea timpurie a Marelui ei Șef ia parte la durerea nemângăiatei familii și asigură pe noul ei Șef de același devotament pe care l-a manifestat întotdeauna și față de Marele dispărut.

Istin, secretar Pascu, președinte

Primiți condoleanțele noastre cu ocazia încetării din viață a D-lui I. I. C. Brătianu, președintele Cons. de Min. cel mai mare bărbat de Stat al României.

În momele Organizației partidului național-liberal din Satul-Nou, jud. Arad M. Bozoky, președinte.

Cu cea mai mare durere am luat la cunoștință de moartea marelui și luminatului bărbat de Stat I. I. C. Brătianu șeful partidului liberal și prim-ministru al țării Românești. Partidul liberal din comuna Șebiş jud. Arad având întristat de pierdere celui mai înalt șef al său își exprimă marea sa durere și sincerile sale condolențe.

Augustin Mihulin
șeful part. lib. Șebiş.

Cu adâncă durere am luat la cunoștință repozarea Președintelui partidului liberal din Țară, a scumpului nostru Primminisru și marele bărbat de Stat Ioan I. C. Brătianu. Cu aceasta ocazie partidul liberal din comuna Buhani își exprimă durerea sa și condolențele sale

Covaci Tanasie
președintele partidului lib. din com. Buhani

Cu mare durere am luat la cunoștință moartea celui mai mare bărbat de Stat al țării românești I. I. C. Brătianu primminisru și șeful partidului liberal din țară.

Partidul liberal din comuna Crocna jud. Arad cu cea mai mare durere își exprimă marele regret și condoleanțele sale

Pavel Halmăgean m. p.
preș. part. liberal din com. Crocna jud. Arad.

Adânc zguduți în suflet pentru trecerea neașteptată din viață a marelui bărbat de Stat și șeful suprem al partidului național-liberal din țară, în numele organizației acestui partid din Buteni, vin a exprima adânc simțurile noastre regrete și condoleanțe.

Bodea, șef de sector

Cu nemărginită durere am luat la cunoștință moartea Șefului nostru, a celui mai mare bărbat de Stat, care a fost I. C. Brătianu. Transmitem familiei îndurerate celei mai sincere condoleanțe. Organizația partidului național-liberal din comuna Vârșand județul Arad.

Nestor Popa
paroh. ort. rom. preș. part.

Către organizația locală

La clubul partidului național-liberal din Arad, au mai sosit următoarele telegrame:

Centrul partidului Liberal județean ARAD.

Cu cea mai mare durere am luat astăzi cunoștință despre moartea celui mai luminat bărbat de Stat I. C. Brătianu Primminisru și șef al partidului Liberal.

Partidul Liberal din comuna Almaș jud. Arad își exprimă prin aceasta condoleanțele sale cu mare regret.

Ioan Popoviciu preot. ort. rom.
preș. de on. al part. liberal din comuna Almaș

Deplângem pierderea marelui bărbat de Stat I. I. C. Brătianu Corpul didactic Peregul-Mare

Membrii partidului Național-liberal din comuna Vânători adânc întristăți și-au exprimat sediului central din București profundele lor condoleanțe pentru moartea marelui bărbat de Stat I. I. C. Brătianu.

Președintele

Cu adâncă durere ne asociem la condoleanțele partidului pentru pierderea marelui bărbat de Stat și șeful partidului Ion I. C. Brătianu, asigurându-vă de devotament față de acest partid și în viitor,

Organizația locală a partidului liberal din com. Pîlul

Membrii partidului Național-liberal din comuna Șepreuș adânc întristați au exprimat sediului central din București profundele lor condoleanțe pentru moartea marelui bărbat de Stat I. C. Brătianu

Președintele

Cu durere am luat la cunoștință decedul celui mai mare și mai înțelept român a cărui pierdere o regretăm profund; tot odată vă asigurăm că principiile decedatului și în viitor le vom urma.

Organizația liberală din com. Comlăuș.

Regretăm din suflet pierderea marelui bărbat I. I. C. Brătianu, comuna Peregul-Mare

Delegațiile de săteni la înmormântarea lui Ion I. C. Brătianu.

Radna:

Dr. Valeriu Suciu
Ciochina Gherghie
Juja Gheorghe
Vighi Dumitrie

Sfânta - Ana:

Hell Mihail
Bleisiffer Iosif
Heleberger Francisc
Capes Stefan

Pecica:

Imroane Alexa

Rovine:

Ioan Brezan
Ioan Haioș

Ineu:

Gheorghe Pautea

Cermei:

Guldu Nicolae
Selejan Floare

Somoscheș:

Gaur Teodor
Brândușa Pavel

Gurba:

Cismașlu Pavel
Bunaciu Pavel

Răpsig:

Ardelean Simion
Boasâg

Horvâth Luca
Feher Teodor

Nădlac

Țirea Grigore
Dimitrie Dăgan
Vasile Șireac
Uros Marienuți

Boțești:

Vasile Hanciu

Mișca:

Toma Teodor
Janoș Nicolae

Văntort:

Hodrea Ioan

Păuliș:

Avramuțiu Nicolae

Gladova:

Ardelean Petru

Miniș:

Rusanda Petru
Chișineu-Criș:

Pinter Simion
Corpaș Nicolae

Pădureni:

Daul Ilie
Avram Trăian

Nădab:

Florea Muntean
Petru Dărlău

Ghloroc:

Faur Nicolae
Simandan Gheorghe

Socodor:

Ardelean Mihail
Adoc Teodor

Rădești:

Rada Stefan

Sepreuș:

Nstor Ioan

Țipar:

Biro Gheorghe
Hatzelhoff Iosif

Comlăuș:

Musca Petru

Vârșand:

Dobrica Gheorghe

Sămbătenți:

Valeriu Felnean

Sintea:

Ioan Seres

Va urma în numărul viitor, numele celorlalți.

În urma pierderii marelui bărbat de Stat și șef al partidului nostru ne exprimăm sincerele noastre condoleanțe.

org. part. liberal, Căpruța

„Cu inima zdrobită de durere am luat cunoștință de moartea marelui nostru președinte.”

„Să-i fie țărâna ușoară și memoria binecuvântată.”

Organizația liberală Iratoșu jud. Arad.

În numele partidului liberal din Hălmagiu primiți sincerele noastre condoleanțe.

Petru Balta, președinte

Deplângem pierderea marelui Ion I. C. Brătianu și exprimăm profunde condoleanțe

Organizația partidului național-liberal din comuna Păuliș

Sfânta-Ana.

Cu întristare și cu durere nemărginită am primit vestea tristă a morții celui mai înțelept și mai vrednic conducător. Organizația liberală din Sfânta-Ana va asigura tot sprijinul și pe viitor.

Zeifer Antoniu, președintele.

Rădești.

Cu adâncă durere am luat cunoștință despre moartea marelui bărbat de Stat I. I. C. Brătianu șeful Partidului Liberal și prim-ministru al țării Românești. Partidul liberal din comuna Rădești jud. Arad adânc întristat de această veste își exprimă marea sa durere și sincerele sale condoleanțe.

Rada Ștefan preș. part. lib.
Rădești jud. Arad.

Cil.

Cu cea mai mare durere am luat cunoștință despre moartea celui mai luminat bărbat de Stat I. C. Brătianu primminisru și șeful partidului liberal. Partidul liberal din comuna Cil jud. Arad își exprimă pe această calea condolențele sale și marele său regret

Anculea Ioan
Preș. part. lib. Cil, jud. Arad

Chișineu.

Adânc mișcați de pierderea ireparabilă a a președintelui consiliului de miniștri D-lui I. C. Brătianu ilustrul bărbat de stat vă rugăm să fiți interpretul sentimentelor noastre de adâncă durere față de cel ce a cărui țintă cea mai sublimă i-a fost opera întregirii neamului unității și consolidării naționale

Organizația partidului liberal din Pădureni județul Arad.

Macea.

Cu ocazia încetării din viață a marelui nostru bărbat de stat și șef suprem al organizației noastre național-liberale, cuprinse de nemărginită durere, pe această cale ne exprimăm sincerele noastre condolențe.

Președ. Clubului național liberal din Macea George Buturca.

Săvârșin.

Cu trecerea la cele eterne a iubitului nostru președinte și mare bărbat de stat, primiți vă rugăm sincerele noastre condolențe.

Org. part. naț. liberal din Săvârșin

Spicuirii...

S'a stins încă unul din cei câți au ținut pe umerii lor greua sarcină a realizării celui mai mare ideal românesc: întregirea neamului.

Cu Ion Brătianu nu dispărea numai șeful unui partid politic puternic și bine organizat; nu pierdea numai omul care, printr-o dibace echilibrată, a știut să ducă destinele României la bun sfârșit într-o epocă când Europa toată era în flacări: nu se stingea numai omul politic care a dominat situația în ultima decenie postbelică, isbucind să-și creeze o aureolă fericită și șef și partidului său.

Cu Ion Brătianu se duse una din forțele reale politice care a veghiat la destinele României în ultimii douăzeci de ani.

Primăria comunei Sfântul Paul.
Nr. 455/1927.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință generală că în ziua de 30 Decembrie 1927, orele 10 a. m. în biroul primăriei se va ține licitațiune publică verbală pentru arendarea pe timp de un an a grădinei comunale conform dispozițiilor legii contabilității publice.

Condițiunile se pot vedea zilnic, în oarele oficioase în biroul notarial Curtici.

Sfântul Paul, la 20 Noembrie 1927.

Primăria

Nr. 509

Primăria comunei Curtici.
Nr. 2805/1927.

Publicațiune.

Pentru înfăptuirea scândurilor, lemnăriei și pietăriei necesare la repararea fântânilor și podurilor din hotăr, necesare primăriei pe anul 1928 se va ține licitațiune publică cu oferte închise și sigilate în ziua de 7 Ianuarie 1928 orele 10 a. m. în biroul primăriei Curtici, conform dispozițiilor legii contabilității publice.

Condițiunile se pot vedea în biroul notarial în orele de serviciu.

Curtici, la 20 Noembrie 1927.

Nr. 510.

Primăria.

Primăria comunei Curtici.
Nr. 2878/1927.

Publicațiune

Se publică spre cunoștință că în ziua de 7 Ianuarie 1928 orele 10 a. m. se va ține licitațiune publică la aceasta primărie cu oferte închise și sigilate pentru repararea trăsuri comunale și potcovirea armăsarilor pe anul 1928. În conformitate cu dispozițiile legii contabilității publice, iar informațiuni se pot primi în oarele oficioase în biroul notarial.

Curtici, la 20 Noembrie 1927.

Nr. 511.

Primăria

Primăria comunei Curtici.
Nr. 2868/1927.

Publicațiune.

Pentru darea în întreprindere a reparării fântânilor de câmp și așezarea tuburilor de ciment în aceste fântâni, precum și pentru furnizarea acestor tuburi se publică licitațiune cu oferte închise și sigilate, care se va ține la Primăria comunei, în ziua de 7 Ianuarie 1928 orele 10 a. m., conform dispozițiilor legii contab. publice.

Condițiunile se pot vedea zilnic în biroul notarial în cursul oarelor oficioase.

Curtici, la 20 Noembrie 1927.

Nr. 512.

Primăria.

Primăria comunei Curtici.
Nr. 2870/1927.

Publicațiune.

Pentru înfăptuirea scândurilor și lemnăriei necesare pe 1928 primăriei la repararea localurilor, se va ține licitațiune publică cu oferte închise și sigilate pe ziua de 7 Ianuarie 1928 orele 10 a. m. conform dispozițiilor legii contabilității publice.

Condițiunile se pot vedea în biroul notarial în cursul oarelor oficioase.

Curtici, la 20 Noembrie 1927

Nr. 514

Primăria.

Primăria comunei Curtici.
Nr. 2873/1927.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință generală că în ziua de 7 Ianuarie 1928 orele 10 a. m. se va ține licitațiune publică pentru repararea mărunte ce se vor ivi din caz în caz în cursul anului 1928 la edificiile fântânilor, podurilor, grajdurile, gardurile, și oborul comun. Licitatiunea se va ține în conformitate cu dispozițiile legii contabilității publice, iar informațiuni se pot primi zilnic în orele de serviciu în biroul notarial.

Curtici, la 20 Noembrie 1927.

Primăria.

Nr. 513

Primăria comunei Sfânta Ana.
Nr. 1374/1927

Publicațiune.

Se publică spre cunoștință generală că în ziua de 20 Ian. 1928. a. m. orele 10 se va ține licitațiune publică la aceasta primărie pentru darea în întreprindere a lucrărilor necesare cu repararea edificiilor comunale ce urmează a se efectui în anul 1928.

Licitatiunea se va ține în conformitate cu disp. Legii Contabilității publice cu oferte închise și sigilate pe cari concurenții le vor înainta primăriei Sfânta Ana, de unde se pot primi toate lămuririle necesare.

În caz că aceasta licitațiune va rămâne fără rezultat a doua licitațiune se va ține în ziua de 20 Ianuarie, 1928. Sfânta Ana, la 25 Noembrie 1927.

Primăria

Nr. 537

Primăria Gutenbrun.
Nr. 1510/1927

Publicațiune.

Licitatiunea l-a ne fiind aprobată se scrie licitațiunea l-a la primăria Gutenbrun pe ziua de 10 Ianuarie 1928 ora 10 a. m. pentru exarandarea căruciei mare comunale din Gutenbrun pe timp de 3 ani adică de la 1 Ianuarie 1928 până la 31 Decembrie 1930.

Licitatiune se va ține în conformitate cu art 72 și următorii din legea cont. publ. cu oferte închise, sigilate și depunerea garanței de 10% la primărie.

Condițiunile detaliate se pot vedea zilnic la primărie sub oarele oficioase.

Gutenbrun, la 20 Noembrie 1927

Nr. 527

Primăria.

Primăria comunei Sfânta Ana.
Nr. 1377/1927.

Publicațiune.

Se publică spre cunoștință că în ziua de 18 Ian. 1928 la orele 10 a. m. va ține licitațiune publică la aceasta primărie pentru furnizarea a 210 m³ lemne de foc pentru încălzitul primăriei și pentru funcționarii comunali în anul 1928.

Licitatiunea se va ține în conformitate cu disp. Legii Contabilității publice cu oferte închise și sigilate, pe cari concurenții le vor înainta primăriei Sfânta Ana, de unde se pot primi toate lămuririle necesare.

În caz că aceasta licitațiune va rămâne fără rezultat a doua licitațiune se va ține în 19 Ianuarie 1928.

Sfânta Ana, la 25 Noembrie 1927.

Nr. 533

Primăria.

Primăria comunei Curtici.
Nr. 2671/1927.

Publicațiune.

Pentru darea în întreprindere a lucrărilor de lemnar, tâmplar și ferar pe anul 1928 se va ține licitațiune publică cu oferte închise și sigilate conform dispozițiilor legii contabilității publice în ziua de 7 Ianuarie 1928 în biroul Primăriei Curtici.

Condițiunile se pot vedea în biroul notarial în cursul oarelor de serviciu.

Curtici, la 20 Noembrie 1927.

Primăria

Nr. 515.

Primăria comunei Bocsig.
Nr. 115/1927

Publicațiune.

Rămânând fără rezultat publicațiunea din 14 Aprilie 1927 publicăm din nou licitațiune pe ziua de 20 Decembrie 1927 ora 11 a. m. pentru confecționarea a 3 buc. pantaloni, 3 buc. vestoane de iarnă precum și 3 părci cisme pentru garzi comunali conform prescripțiilor în vigoare. Licitatiunea se va ține prin oferte închise în conformitate cu art. 72-83 din legea asupra contab. publice.

Bocsig la 20 Noembrie 1927.

preș. Com. Int.

notar.

Horvat. m. p.

Bodai m. p.

Nr. 528

Primăria comunei Sfânta Ana.
Nr. 1373/1927.

Publicațiune.

Se publică spre cunoștință generală că în ziua de 21 Ian. 1928 orele 9 a. m. se va ține licitațiune publică la această primărie pentru darea în arendă pe 5 ani a edificiului comună care a fost esarendat în anul acesta lui Ioan-E. barhardt pentru măcelărie.

Licitatiunea se va ține în conformitate cu disp. legii contabilității publice, cu oferte închise și sigilate pe cari concurenții le vor înainta primăriei Sfânta Ana, de unde se pot primi toate lămuririle necesare.

În caz că aceasta licitațiune va rămâne fără rezultat a doua licitațiune se va ține în 18 Ianuarie 1928.

Sfânta Ana, la 25 Noembrie 1928.

Primăria.

Nr. 534.

Convocarea deponenților Băncii Asociate din ARAD

Cămitetul ales de către deponenții Băncii Asociate Arad, în adunarea ținută la 13 Nov. a. c., roagă pe toți deponenții numitului institut de credit, să se prezinte Duminică în 4 Decembrie a. c. ora 10 a. m. la constătuire în sala Primăriei Arad, pentru a lua cunoștință despre raportul delegat unei și a decide asupra agendelor viitoare, aducând fiecare cu sine biletul de depuneri.

Rudăm tot odată pe cei interesați, să nu se lase influențați de diferite svonuri tendențioase arale sau ziariste, deoarece comitetul a luat toate măsurile de precauțiune ca interesele deponenților să nu sufere și depunerile să fie salvate în cel mai mare grad posibil.

Arad 30 Noembrie 1927

Pentru comitet:

Gh. Alexianu

Dr. D. German

Nr. 531

Cutia cu scrisori*

Aviz.

Atenție!... Pe aceasta cale vin a da publicității următoarele:

Faimosul Director școlar din comuna Șimandul de sus, Jud. Arad, cu numele „Dăul Ioan”, care are predilecție de a se ocupa mai mult cu redactarea clandestină a diferitelor denunțuri neadevărate și jurnice în contra tuturor intelectualilor din comună, — decât cu sine însuși, — este înzestrat cu niște calități extravagante după cum urmează:

Numitul este un mincinos de prima forță, un individ necinstit fără nici un pic de caracter, un laș și în fine un falsificator ordinar.

Spre știrea acelor care nu au avut nenorocul de a-l cunoaște personal, recomandându-l înosebi revizoratului.

Cărol Szasz
subnotarul comunei

* Redacția nu răspunde pentru cele publicate în această rubrică.

Primăria comunei Sfânta Ana.
Nr. 1375/1927.

Publicațiune.

Se publică spre știință generală că în ziua de 20 Ian. 1928 orele 11 a. m. se va ține licitațiune publică pentru furnizarea a 10 vagoane de pietriș sau patra necesară reparării drumurilor din interiorul comunei.

Licitatiunea se va ține în conformitate cu disp. legii contab. publice, cu oferte închise și sigilate, pe cari concurenții le vor înainta primăriei Sfânta Ana, de unde se pot primi toate lămuririle necesare.

În caz că această licitațiune va rămâne fără rezultat a doua licitațiune se va ține în ziua de 18 Ianuarie, 1928

Sfânta Ana, la 25 Noembrie 1927.
Nr. 535.

Primăria.

Primăria comunei Sfânta Ana.
Nr. 1376/1927.

Publicațiune.

Se publică spre cunoștință că în ziua de 19 Ian. 1928 la orele 10 a. m. se va ține licitațiune publică la aceasta primărie pentru confecționarea uniformelor și încălțămintei necesare garzilor comunali pe anul 1928 conform tabloului afișat la aceasta primărie.

Licitatiunea se va ține în conformitate cu disp. Legii Contabilității publice, cu oferte închise și sigilate, pe cari concurenții le vor înainta primăriei Sfânta Ana, de unde se pot primi toate lămuririle necesare.

În caz că aceasta licitațiune va rămâne fără rezultat a doua licitațiune se va ține în 18 Ianuarie 1928.

Sfânta Ana, la 25 Noembrie 1927.
Nr. 532

Primăria.

Primăria comunei Sfânta Ana.
Nr. 1372/1927.

Publicațiune.

Se publică spre cunoștință generală că în ziua de 21 Ian. 1928 orele 10 a. m. se va ține licitațiune publică la această primărie pentru cumpărarea a 60 m/m ovăș, 60 m/m porumb, 130 m/m fân și 50 m/m pae necesare alimentării animalelor de reproducție ale comunei pe anul 1928

Licitatiunea se va ține în conformitate cu disp. legii contab. publice cu oferte închise și sigilate pe cari concurenții le vor înainta primăriei Sfânta Ana de unde se pot primi toate lămuririle necesare.

În caz că această licitațiune va rămâne fără rezultat a doua licitațiune se va ține în ziua de 18 Ianuarie 1928.

Sfânta Ana, la 25 Noembrie, 1927.
Nr. 536.

Primăria.

INFORMAȚIUNI.

1 Decembrie va fi sărbătorit anul acesta printr'un Te-deum ce se va oficia la catedrala orașului la ora 10 dim. și printr'un festival care va încadra conferința D-lui prof. Silviu Dragomir de la universitatea din Cluj, la Palatul cultural, orele 5 p. m.

La orele 11 dim., dl. profesor Ch. Upson Klarke, conferențiază în sala Palatului Cultural, tratând despre: „Câteva probleme actuale în Statele Unite“.

Miercuri în 30 Noemvrie a. c. s'a făcut la catedrala ortodoxe din Arad comemorarea marelui mitropolit și reorganizator al bisericii ortodoxe în Ardeal, Banat și Țările Ungurene.

Printr'o ciudată coincidență, Ion I. C. Brătianu, înfăptuitorul marii reforme agrare, s'a născut în aceeași zi în care domnitorul Alex. I. Cuza, da decretul de improprietărire a țăranilor, la 20 August 1164.

La 6 Decembrie se împlinesc 7 ani de la moartea lui Romul Velici, primul prefect al orașului Arad și unul dintre cei mai inimoși și mai demni de respect români, de pe aceste plaiuri.

Spre a se evita aglomerația păgubitoare pentru public ca și pentru oficiu, contribuabilii proprietari de imobile sunt rugați a-și da zilnic la percepții declarațiile al căror termen expiră irevocabil la 5 Decembrie.

Aministrația Financiară aduce la cunoștința tuturor proprietarilor și chiriașilor cari chitează chirile încasate respective plătite fie prin libel fie prin orice hârtie care ține loc de chitanță potrivit art. 4, punctul 20 din legea nouă a timbrului sunt obligați solidar la aplicarea timbrului legal asupra chitanțelor ce proprietarii dau chiriașilor și anume de la valoarea chiriei dela 100—10.000 Lei timbru de Lei 2, dela 10.000—50.000 Lei timbru de Lei 5, dela 50.000 în sus pentru fiecare fracție de 100.000 încă un leu.

Din Județ Feniș.

Cerc cultural.

În ziua de 20 Noemvrie a. c. s'a ținut în comuna Feniș, plasa Șebii, cercul cultural a învățătorilor aparținând cercului Zimbru, cu următorul program: Chemarea Dnsft. celebrată de către părintele Florea din Iosășei; iar după aceasta membrii s'au întrunit în localul școlii primare, unde D-l președinte Zaharie Neamțiu, printr'o vorbire scurtă salută oaspeții și manifestându-și bucuria că membrii toți sunt prezenți, declară ședința de deschisă.

Urmează o prelegere practică din istorie cu cl. IV, ținută de către D-l Constantinescu, învățător local. Prelegătorul a procedat metodic. După prelegerea practică s'a ținut o dizertație cu subiectul „Școala activă“ de către D-l Calata învățător în Acliuța. Prin această dizertație D-lui s'a născut să

în timp ce din toate colțurile Țării răsună jalea adâncă pentru cel dispărut. „Patria“ din Cluj sub titlul — de două ori impertinent: prin regionalism și prin totală lipsă de cuvință — „Ardealul cere guvern Maniu“, publică telegramme stereotipe prin care partizani jinduți cer puterea în virtutea unei logici care își stoarce compătimirea. Iată o mostră:

Reprezentanți partidului Național-Tărănesc din județul... au luat cunoștință cu adânc regret de moartea prim-ministrului Ion Brătianu.

Roagă însă cu toată insistența înalta Regentă să aducă la cămașa țării un guvern prezidat de d. Iuliu Maniu... etc.

Ca și războiul, „viața politică a României“ își are hiențele ei!

Ne este rușine să spicuiim din unele ziare ce apar aici, pe pământul Ardealului desrobii, aprecieri sau preocupări — ale celor cari le redactează sau le subvenționează, — în legătură cu dolul care a lovit un neam întreg.

Nu ne-am fi putut niciodată închipui că în sufletele românești poate sălăslui o ură atât de haină, cum n-o găsești nici în sufletele dușmanilor noștri declarați.

Nu-l poți obliga pe nimeni să fie plin de recunoștință — când este incapabil de un astfel de sentiment — dar trebuie să fii stăpânit de instincte animalice sau să ai suflet de libertă ca să nu fi poți stăpâni în diferențismul, din care n-a voit nimeni să te scoată — și să împroști cu venin în momente când altul își tremură durerea.

Nu publicăm nimic acum! Dar vom aduna rând cu rând cele scrise și vom întocmi un album pe care — făgăduim solemn — îl vom pune la dispoziția generației viitoare, crescută cu altă educație decât aceea a păgineilor noștri contemporani.

...Și nu vom fi noi de vină dacă această generație va scuipa chipurile multora dintre înaintași.

Luni 19 Decembrie 1927

... ora 9 seara ...

Compania dramatică

a TEATRULUI MIC din București va reprezenta

ALTUL la RÂND

Comedie în 3 acte de YVES MIRANDE MONEZI — CON.

Cu MIȘU FOTINO în reprezentație.

arate cât mai clar principiile practice ale acestei școli, îndemnându-și colegii să le studieze în prealabil, ba chiar să le și aplice, căci aplicându-le vor transforma viața școlară de azi monotona și isiovită, într'o activitate vie și corespunzătoare cerințelor noi.

După aceasta s'au servit masa, la locuința învățătorului din loc. iar după masă, a urmat o conferință publică pentru popor, ținută de către D-l Nedescu învățător în Dulcele, cu subiectul „școala ca mijloc de educație“. La această conferință a participat un număr însemnat de săteni.

Ca încheiere D-l președinte Zaharie Neamțiu mulțumește sătenilor pentru interesul dat, rugându-i ca și în viitor să ia parte în număr atât de mare, căci aceste conferințe au menirea, de a le da sfaturi și directive, de care au lipsă în viață. Cu aceasta ședința se termină iar D-l președinte declară ședința închisă.

Ionel Fruja
Inv.

Inmormântarea lui I. I. C. Brătianu

Serviciul religios pentru înmormântarea marelui om de stat I. I. C. Brătianu s'a făcut Duminică dimineață în rotunda Ateneului și a început la orele 8½ prin înțonarea simfoniei III „Eroica“ de Beethoven, de către orchestra Filarmonicelei din București. A urmat serviciul religios oficiat de Mitropolitul Pimen al Moldovei, Bălan al Ardealului și Nectorie al Bucovinei înconjurat de toți episcopii și clerul patriarhiei. După aceasta a vorbit Mitropolitul Nicolae Bălan în numele Ardealului, Dl Dr. Argelescu în numele guvernului, Dl C. N. Colăescu în numele senatului, Dl N. Săveanu în numele Camerii, Dl Al. Vaida în numele partidului național-tărănist, Dl Inuleț, în numele Basarabiei, în numele Ardealului a mai vorbit și Dl ministru Al. Lapedatu.

După terminarea cuvântărilor sicriul a fost așezat pe afetul unui tun îmbrăcat în tricoler și dus la gara de nord de ș-se cal. Pe tot parcursul a fost înșirate trupele garnizoanei și școalele din capitală. Stradele și gara erau ticsite de lume.

Trenul mortuar a plecat din gară la ora 12 și a ajuns în Florica la ora 2. În gara Florica s'a ținut încă un scurt serviciu religios iar carul mortuar a fost tras de 6 boi.

În fața criptei într'o pioasă atmosferă sicriul a fost sărutat pentru ultima oară de soția și fiul defunctului și apoi așezat în cavou la dreapta mamei sale. La înmormântarea celui ce a făurit România Mare au luat parte peste 300.000 oameni.

Atentat contra primarului Vienei.

După părăsirea unei serbări sportive, s'a comis un atentat contra Primarului Vienei Seltz. Atentatorul trase mai multe gloanțe de revolver, spargând geamurile automobilului, fără însă a răni pe cineva. El a fost imediat arestat. Criminalul se numește Richard Strebinger în etate de 23 ani, originar din Timișoara, de ocupație actor fără angajament. La instrucție a declarat că nu a avut intenție de a omorî pe Seltz, ci a vrut să facă o demonstrație (!) politică pentru a atrage atenția lumii asupra mizeriei ce domnește în Austria. Criminalul va fi supus unui examen psihiatric pentru a se stabili responsabilitatea lui, întrucât declarațiunile sale sunt confuze.

Iată-ne deci și exportatori de criminali.

Sovietele tratează cu România?

„Neues W. Journal“ aduce următoarea știre senzațională pe care o redăm întocmai:

„După informațiile noastre din izvor sigur, se duc actualmente în Viena tratative între Soviete și România pentru ntețirea asperităților existente între aceste două state. Punctul principal al tratativelor îl formează chestia Basarabiei unde România ar face oare care concesiuni teritoriale (!!). Convorbirile sunt aduse de către reprezentanții ambelor state de aici.

Până aici comunicatul, ce este adevărat din toate aceste „convorbiri“, nu putem încă ști. Probabil încă una din acele știri fantastice cari circulă cu duimul în străinătate.

Chestiunea Basarabiei fiind pentru noi definitiv rezolvată, nu putem totuși pricepe de ce concesiuni teritoriale poate fi vorba.

H.

Alegerile județene vor avea loc la 10 Decembrie

În câte-va numere din luna August a ziarului nostru am publicat vre-o 20 de puncte de acuzare cuprinse în raportul Dlui inspector general administrativ, M. Miloteanu raport, prin care se cerea dizolvarea Consiliului județean din Arad.

Dizolvarea a fost hotărâtă prin Înaltul Decret Regal No. 3155 din 3 Noembrie 1927 pe baza atâtea punctelor de acuzare publicate de noi cât și a unei noi serii de nereguli descoperite, în urmă, pe seama fostului Consiliu județean de sub președinția exministrului fripturist Dl V. Goldiș.

Iată câte-va din acuzațiunile noi și necunoscute publicului, aduse Consiliul județean dizolvat acum trei săptămâni.

1 Fostii consilieri județeni prin prefectul-delegat dl V. Boneu au plătit cheltuehile personale pentru tipărirea buletinelor de vot la alegerile județene și parlamentare din 1926 din fondurile județului în valoare de 97.874 lei. 2 În afară de această sumă a fost risipită pe automobile și plimbări prin județ a favoriților și bătașilor partidului suma de un milion dată de ministerul de Interne pentru acoperirea cheltuelilor legale.

În schimb magistraților care au prezidat alegerile li s'au plătit diurne mai mici decât cele legale.

3 În numărul viitor vom completa seria de nereguli și de bani risipiți de fostul consiliu al nepotismului.

V. Nicolescu și Ath. Mărculescu

AVOCAȚI

Strada Eminescu Nr. 6

Consultații orele: 9—12 a. m. 3—6 p. m.

Telefon 568.

524

Citiți și răspândiți ziarul „TRIBUNA NOUĂ“

Tiparul Tipografiei Dieceane Arad